

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. sausio 5 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Algirdo Taminsko, Dalios Vasarienės, teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės Vytauto Didžiojo kredito unijos kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. balandžio 12 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo V. S. patikslintą ieškinį atsakovei Vytauto Didžiojo kredito unijai, dalyvaujant trečiajam asmeniui V. S., dėl papildomų pajų vertės priteisimo.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių bylos išnagrinėjimą neteisėtai sudėtos teismo kaip absoliutaus teismo sprendimo negaliojimo pagrindą, aiškinimo ir taikymo.
2. 2019 m. lapkričio 4 d. Vytauto Didžiojo kredito unija (tuo metu – Kaišiadorių kredito unija) ir V. S. sudarė Kredito sutartį Nr. ŽEM201910-000066 (toliau – Kredito sutartis), kuria Vytauto Didžiojo kredito unija įsipareigojo suteikti V. S. 360 000 Eur kreditą žemės ūkiui – biologiniam, nekilnojamajam ir kilnojamajam turtui įsigyti bei apyvartinėms lėšoms ūkio reikmėms, o V. S. įsipareigojo kreditą panaudoti iki 2021 m. lapkričio 4 d. ir jį grąžinti mokėdamas dalimis pagal individualų grafiką iki 2029 m. rugsėjo 30 d.
3. 2020 m. balandžio 14 d. Kaišiadorių kredito unija pareiškė ieškinį V. S., kuriuo prašė priteisti iš atsakovo ieškovės naudai 1800 Eur skolą už nesumokėtą Kredito sutarties administravimo mokesčių civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#). Atsakovas šioje civilinėje byloje pareiškė priešieškinį, kuriuo prašė priteisti iš ieškovės 32 880 Eur ir penkių procentų dydžio metines palūkanas.
4. 2020 m. gegužės 5 d. Kauno apylinkės teismas atsisakė priimti atsakovo priešieškinį ir nurodė, kad priešieškinio ir pradinio ieškinio reikalavimų pagrindas yra visiškai skirtingas, atsakovo priešpriešiniu reikalavimu nesiekama įskaityti pradinio ieškinio reikalavimo ir patenkinus priešieškinį nebus visiškai ar iš dalies nebus galima patenkinti pradinio ieškinio.
5. 2020 m. gegužės 6 d. V. S. pareiškė ieškinį Kaišiadorių kredito unijai civilinėje byloje [Nr. e2-13061-840/2020](#), kuriuo prašė priteisti iš atsakovės 32 880 Eur lėšų, penkių procentų dydžio metines palūkanas.
6. 2020 m. rugpjūčio 3 d. nutartimi Kauno apylinkės teismas sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) Vytauto Didžiojo unijos ieškinį tenkino visiškai ir priteisė jai iš V. S. 1800 Eur kredito sutarties administravimo mokesčio, penkių procentų dydžio metines palūkanas už teismo priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme dienos.
7. 2020 m. lapkričio 19 d. Kauno apylinkės teismas nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-13061-840/2020](#) ieškovo V. S. patikslintą ieškinį atmetė.
8. 2020 m. lapkričio 24 d. Kauno apygardos teismas sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2A-1614-480/2020](#) Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą ieškovės Vytauto Didžiojo kredito unijos ieškinį atmesti.
9. 2021 m. balandžio 12 d. Kauno apygardos teismas nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2A-339-413/2021](#) Kauno apylinkės teismo 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimą panaikino ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

10. Kauno miesto apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimu ieškovo patikslintą ieškinį atmetė.
11. Teismas pažymėjo, kad ginčas kilo dėl 32 880 Eur vertės papildomų pajų. Ieškovas ir trečiasis asmuo teigė, kad 2019 m. rudenį trečiasis asmuo perleido ieškovui devyniose pajinėse sąskaitose turėtus atsakovės 32 880 Eur vertės papildomus pajus, tačiau šiuos be jokio teisinio pagrindo atsakovė nurašė iš ieškovo pajinių sąskaitų.
12. Teismas nustatė, kad ieškovas, trečiasis asmuo ir atsakovė siekė sudaryti devyniose trečiojo asmens pajinėse sąskaitose buvusių iš viso 32 850 Eur vertės papildomų pajų perleidimo sandorius, t. y. trečiasis asmuo siekė parduoti papildomus pajus, gauti lėšų ir taip pagerinti savo finansinę būklę, ieškovas siekė įsigyti papildomų pajų ir pasinaudoti atsakovės Kredito sutartimi suteikiamu kreditu trečiojo asmens ūkiui įsigyti.
13. Trečiasis asmuo kreipėsi į atsakovę dėl leidimo perleisti turinus 32 850 Eur vertės papildomus pajus ieškovui, atsakovė vertino šį trečiojo asmens prašymą ir jį tenkino. 2019 m. lapkričio 4 d. trečiasis asmuo atvyko į atsakovės buveinę pasirašyti papildomų pajų perleidimo sutarčių ir atsakovės tarnautoja Lietuvos kredito unijų naudojamoje „i-Kubas“ sistemoje atliko technines procedūras bei per šią sistemą sugeneravo trišalių papildomų pajų perleidimo sutarčių projektus.
14. Teismas nusprendė, kad ieškovas neįrodė, jog 2019 m. rudenį buvo sudaryti trečiojo asmens 32 850 Eur vertės papildomų pajų perleidimo ieškovui sandoriai, t. y. ieškovas neįrodė, jog buvo įgijęs nuosavybės teises į trečiojo asmens 32 850 Eur vertės papildomus pajus. Be to,

ieškovas taip pat neįrodė, kad 2019 m. rudenį už nurodytus papildomus pajus sumokėjo trečiajam asmeniui.

15. Kauno apygardos teismas 2021 m. balandžio 12 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.
16. Teismas nurodė, kad tas pats teisėjas pirmosios instancijos teisme nagrinėjo dvi civilines bylas – šią civilinę bylą (pagal ieškovo ieškinį atsakovei dėl 32 880 Eur vertės papildomų pajų priteisimo) ir kitą civilinę bylą [Nr. e2-12834-840/2020](#) (pagal atsakovės ieškinį ieškovui dėl 1800 Eur skolos priteisimo).
17. Civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) šalių ginčas kilo dėl šioje byloje nagrinėtos Kredito sutarties sudarymo (nesudarymo) fakto ir atsakovo (nagrinėjamos bylos ieškovo) pareigos sumokėti 1800 Eur dydžio sutarties administravimo mokestį. Gindamasis nuo pareikšto ieškinio (atsiliepime į Vytauto Didžiojo kredito unijos ieškinį) atsakovas nurodė, kad ieškovė yra nesąžininga, nes jos atliekamos operacijos, susijusios su atsakovo turimomis sąskaitomis, yra neteisėtos, iš jo sąskaitos dingo pajai, t. y. tie patys pajai, kurie yra ir šios (nagrinėjamos) bylos ginčo dalykas. Iš pirmosios instancijos teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) turinio matyti, kad paminėti atsakovo V. S. argumentai pateko į nurodytos bylos nagrinėjimo apimtį (sprendimo 6.1, 9.3, 16.3 punktai).
18. Teismas nusprendė, kad ieškovui galėjo susidaryti pagrįstos abejonės dėl civilinės bylos nagrinėjančio teisėjo galimo išankstinio nusistatymo ir šališkumo. Teismo vertinimu, tai rodo aplinkybės, kad tos pačios sudėties pirmosios instancijos teismas, nagrinėjo ginčą tarp tų pačių šalių dviejose civilinėse bylose, kai šalių reikalavimai buvo kildinami iš tos pačios Kredito sutarties, šios bylos ieškovo vienas iš atsikirtimų į ieškinį motyvų, kuris yra nagrinėjamos bylos įrodinėjimo pagrindas ir dalykas, buvo atmestas kaip nepagrįstas, taip pat tokį teismo sprendimą aukštesnės instancijos teismas pripažino neteisėtu ir jį panaikino.

III. Kasacinio skundo argumentai

19. Atsakovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. balandžio 12 d. nutartį ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui. Kasacinis skundas yra grindžiamas tokiais argumentais:
  - 19.1. Aplinkybė, kad civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) Kauno apygardos teismas 2020 m. lapkričio 24 d. sprendimu panaikino pirmosios instancijos teismo priimtą sprendimą, nesuponuoja teisėjo suinteresuotumo bylos baigtimi, nes pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo panaikintas ne dėl teisėjo šališkumo, o dėl netinkamo sutarties aiškinimo ir sutarčių aiškinimo taisyklių pažeidimo, išaiškinant, kad sutarties administravimo mokestis, t. y. 1800 Eur, mokamas tik tada, kai Kredito sutartis pradeda vykdyti.
  - 19.2. Ši civilinė byla teisėjui buvo paskirta eilės tvarka per Lietuvos teismų informacinę sistemą (LITEKO), todėl preziumuojama, kad ji paskirta pagal objektyviuosius bylų skirstymo teisme kriterijus, dėl to neegzistuoja ir objektyvusis pagrindas konstatuoti teisėjo šališkumą.
  - 19.3. Nei ieškovas, nei jo atstovė tiek civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#), tiek šios civilinės bylos nagrinėjimo metu, t. y. kai jau buvo 2020 m. rugpjūčio 3 d. priimtas ieškovui nepalankus sprendimas civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#), nereikšė nušalinimo bylą nagrinėjusiam pirmosios instancijos teismui. Taigi ieškovui nekilo jokių abejonų dėl teismo nešališkumo nei teismui nepriėmus ieškovo priešieškinio, nei priėmus sprendimą civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) ir ieškovas nepasinaudojo nušalinimo institutu. Tik 2020 m. lapkričio 19 d. šioje civilinėje byloje teismui priėmus ieškovui nepalankų teismo sprendimą, ieškovas ėmė nepagrįstai kelti teismo šališkumo klausimą.
  - 19.4. Apeliacinės instancijos teismas neteisingai nusprendė dėl skirtingose civilinėse bylose sprestų klausimų, nagrinėtų faktų ryšio, bylose sprestų teisinių klausimų, dėl to buvo nukrypta nuo kasacinio teismo praktikos, jog, sprendžiant teisėjo (teismo) (ne)šališkumo klausimą, atsižvelgtina į tai, ar egzistuoja realūs faktai, keliantys abejonų dėl teisėjo nešališkumo, ar nuogastavimai yra objektyviai pagrįsti, koks yra esminių skirtingose bylose sprestų klausimų, nagrinėtų faktų ryšys.
  - 19.5. Atsakovė nesutinka su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad abiejose civilinėse bylose šalių reikalavimai (pagal atsakovės ieškinį priteisti iš ieškovo 1800 Eur sutarties administravimo mokestį ir pagal ieškovo reikalavinį šioje byloje priteisti iš atsakovės 32 880 Eur vertės pajus) buvo kildinami iš tos pačios Kredito sutarties, nes šioje byloje ieškovo reikalavimas priteisti pajus visiškai nesusijęs nei su Kredito sutarties sudarymu, nei su jos vykdymu ir joje nustatytais šalių įsipareigojimais. Kredito sutartis ir papildomų pajų įsigijimo procedūra yra du visiškai skirtingi ir tarpusavyje nesusiję procesai, nes pagal Kredito sutartį nebuvo nustatytas ieškovo įsipareigojimas tokius pajus įsigyti, pajai yra įsigijami kito, t. y. pajų perdavimo, sandorio pagrindu, o šioje byloje buvo sprendžiamas klausimas, ar ieškovas apskritai tokius pajus buvo įsigijęs ir už juos sumokėjęs.
  - 19.6. Civilinės bylos [Nr. e2-12834-840/2020](#) ir nagrinėjamos civilinės bylos nagrinėjimo dalykas (nustatytinų faktinių aplinkybių visuma) nėra nei panašus, nei tapatus, teisinis ir faktinis pagrindas taip pat yra skirtingas. Civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) teismas net nesprendė ginčo dėl 32 880 Eur vertės pajų įsigijimo, apmokėjimo ir pan., nes šios aplinkybės nebuvo teisiskai reikšmingos ginčiui dėl 1800 Eur sutarties administravimo mokesčio priteisimo išspresti. Abiejose bylose teismas vertino visiškai skirtingus faktus, sprendė visiškai skirtingus teisinius klausimus, atliko savarankišką kiekvienai bylai reikšmingų aplinkybių nustatymą, esančių įrodymų tyrimą ir vertinimą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teisės į nešališką teismą pažeidimo (ne)buvimo

20. Byloje keliamas teisės aiškinimo klausimas dėl galimo teisėjo, nagrinėjusio šalių ginčą pirmosios instancijos teisme, šališkumo.
21. Teisė į nešališką teismą ginama tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnis, 31 straipsnio 2 dalis, 109 straipsnis, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 1 dalis, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 6, 21 straipsniai).
22. Siekiant užtikrinti realų teisės į nešališką ir objektyvų teismą įgyvendinimą, [CPK](#) normose įtvirtintas nušalinimo institutas. [CPK](#) 68 straipsnyje nustatyta teisėjo pareiga, esant [CPK](#) 65–67 straipsniuose nurodytoms aplinkybėms, nusišalinti, taip pat byloje dalyvaujančio asmens teisė reikšti tokiais atvejais teisėjui nušalinimą. Teisėjas privalo nusišalinti nuo bylos nagrinėjimo arba jam gali būti pareikštas nušalinimas, be kitų

atvejų, jeigu jis yra (ne)tiesiogiai suinteresuotas bylos baigtimi; jeigu jis dalyvavo priimančiam sprendimui byloje žemesniosios ar aukštesniosios instancijos teisme; jeigu jis šioje byloje vykdė teisminę mediaciją arba vykdė mediaciją dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu ([CPK 65 straipsnio](#) 1 dalies 5, 6, 7 punktai); taip pat kitais atvejais, jeigu yra aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo nešališkumo ([CPK 66 straipsnis](#)).

23. Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) praktikoje nurodoma, kad nešališkumas paprastai reiškia išankstinio nusistatymo, tendencingumo neturėjimą. Vadovaujantis nusistovėjusia EŽTT praktika, nešališkumas Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies prasme turi būti nagrinėjamas dviem aspektais, t. y. pagal objektyvųjį ir subjektyvųjį testus. Vadovaujantis subjektyviuoju testu, atsizvelgiant į konkretaus teisėjo asmeninius įsitikinimus ir elgesį, t. y. ar teisėjas konkrečioje byloje turi koki nors išankstinį nusistatymą ar tendencingumą, tuo tarpu vadovaujantis objektyviuoju testu vertintina, ar pats teismas ir jo sudėtis suteikė pakankamas garantijas, kad būtų pašalintos bet kokios teisėtose abejonės dėl jo nešališkumo (žr., pvz., EŽTT 2015 m. balandžio 23 d. sprendimo byloje *Morice prieš Prancūziją*, peticijos Nr. 29369/10, par. 73).
24. EŽTT, vertindamas teisėjo galimą šališkumą dėl skirtingų funkcijų vykdymo teisminiame procese ir sprendžiamas, ar yra teisėtas pagrindas abejojti teisėjo nešališkumu, didžiausią dėmesį skiria bylose nagrinėtų klausimų tapatumui (žr., pvz., EŽTT 2000 m. birželio 6 d. sprendimo byloje *Morel prieš Prancūziją*, peticijos Nr. 34130/96, par. 47). Tam, kad būtų galima pripažinti teisėjo šališkumą, būtina nustatyti, jog teisėjas du kartus nagrinėjo tapatūs faktus, turėjo atsakyti į tą patį klausimą, ar skirtumas tarp sprendimų klausimų buvo labai menkas (žr., pvz., EŽTT 2016 m. gegužės 17 d. sprendimo byloje *Liga Portuguesa de Futebol Profissional prieš Portugaliją*, peticijos Nr. 4687/11, par. 69).
25. Sprendžiant teisėjo (teismo) (ne)šališkumo klausimą, atsizvelgiant į tai, ar egzistuoja realūs faktai, keliantys abejonių dėl teisėjo nešališkumo, ar nuogastavimai yra objektyviai pagrįsti, koks yra esminių skirtingose bylose sprendimų klausimų, nagrinėtų faktų ryšys. Kasacinio teismo yra išaiškinta, kad atsizvelgiant į EŽTT formuojamą praktiką, bylos šaliai argumentuojant, jog ji neteko galimybės į nešališką poziciją naujoje (šioje) byloje, kadangi pirmosios instancijos teismo vidinis įsitikinimas buvo nulemtas kitos civilinės bylos, kurioje tas pats teisėjas priėmė sprendimą dėl tų pačių asmenų ir juo rėmėsi šioje byloje, turi būti identifikuoti teisėjo nurodytose bylose nagrinėti faktai, jų ryšys (tapatumas), taip pat bylose spęsti teisiniai klausimai, siekiant nustatyti, ar jie yra panašūs ar galbūt visiškai skirtingi. Taip pat kasacinio teismo konstatuota, kad tai, jog teismas savo sprendime remiasi kai kuriais aplinkybėmis, kurios buvo nustatytos tos pačios sudėties teismo ankstesnėje byloje tarp tų pačių ginčo šalių, savaime nepagrindžia teismo (teisėjo) šališkumo, absoliutaus šio teismo sprendimo negaliojimo pagrindo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. vasario 6 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-10-1075/2020](#), 46 punktas).
26. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad tas pats teisėjas pirmosios instancijos teisme nagrinėjo dvi civilines bylas – nagrinėjamą bylą (pradėtą pagal ieškovo ieškinį atsakovei dėl 32 880 Eur vertės papildomų pajų priteisimo) ir civilinę bylą [Nr. e2-12834-840/2020](#) pagal ieškovės (atsakovės nagrinėjamoje byloje) ieškinį atsakovui (ieškovui nagrinėjamoje byloje) dėl 1800 Eur Kredito sutarties administravimo mokesčio iš atsakovo priteisimo, kurioje Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas panaikintas Kauno apygardos teismo 2020 m. lapkričio 24 d. sprendimu ir priimtas sprendimas ieškinį atmeti.
27. Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad nagrinėjamą civilinę bylą išnagrinėjęs Kauno apylinkės teismo teisėjas buvo šališkas, nes tos pačios sudėties teismas nagrinėjo ginčą tarp tų pačių šalių dvejose civilinėse bylose, šalių reikalavimai buvo kildinami iš tos pačios Kredito sutarties ir vienas atsakovo atskirtimų į ieškinį motyvų civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#), kuris yra nagrinėjamos bylos įrodinėjimo pagrindas ir dalykas, pirmiau nagrinėtoje byloje buvo atmestas kaip nepagrįstas. Todėl ieškovui nagrinėjamoje byloje galėjo kilti pagrįstų abejonių dėl civilinę bylą nagrinėjusio teisėjo galimo išankstinio nusistatymo ir šališkumo.
28. Atsakovė, nesutikdama su apeliacinės instancijos teismo išvadomis, kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas neteisingai sprendė dėl skirtingose civilinėse bylose sprendimų klausimų, nagrinėtų faktų ryšio, bylose sprendimų teisinių klausimų. Todėl teismas nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, jog, sprendžiant teisėjo (teismo) (ne)šališkumo klausimą, atsizvelgiant į tai, ar egzistuoja realūs faktai, keliantys abejonių dėl teisėjo nešališkumo, ar nuogastavimai yra objektyviai pagrįsti, koks yra esminių skirtingose bylose sprendimų klausimų, nagrinėtų faktų ryšys.
29. Teisėjų kolegijos vertinimu, sprendžiant teisėjo (teismo) (ne)šališkumo klausimą, atsizvelgiant į tai, ar egzistuoja realūs faktai, keliantys abejonių dėl teisėjo nešališkumo, ar nuogastavimai yra objektyviai pagrįsti, koks yra esminių skirtingose bylose sprendimų klausimų, nagrinėtų faktų ryšys. Atsizvelgiant į EŽTT formuojamą praktiką, tokiu atveju turi būti identifikuoti teisėjo nurodytose bylose nagrinėti faktai, jų ryšys (tapatumas), taip pat bylose spęsti teisiniai klausimai, siekiant nustatyti, ar jie yra panašūs ar galbūt visiškai skirtingi.
30. Civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) Vytauto Didžiojo kredito unija pareiškė ieškinį V. S. dėl 1800 Eur kredito sutarties administravimo mokesčio, penkių procentų dydžio metinių palūkanų, ieškinyje nurodė, kad Kredito sutarties specialiosios dalies 2.10 punkte nustatytas 1800 Eur sutarties administravimo mokestis. Kredito sutarties bendrosios dalies 3.4 punkte nustatyta, kad šis mokestis turi būti sumokėtas į unijos sąskaitą per 3 dienas po sutarties sudarymo, bet ne vėliau kaip iki kredito ar pirmosios jo dalies suteikimo. Taip pat nurodyta, kad ši pinigų suma Kredito gavėjui negrąžinama nepriklausomai nuo tolimesnių unijos ir Kredito gavėjo santykių. Šioje byloje ieškovas pareiškė priešieškinį atsakovei, kuriuo prašė iš atsakovės priteisti 32 880 Eur, tačiau Kauno apylinkės teismas 2020 m. gegužės 5 d. nutartimi atsisakė priimti priešieškinį, nes priešieškinio ir pradinio ieškinio reikalavimų pagrindas yra visiškai skirtingas, atsakovo priešpriešiniu reikalavimu nesiekia įskaityti pradinio ieškinio reikalavimo bei patenkinus priešieškinį nebus visiškai ar iš dalies nebegalima patenkinti pradinio ieškinio. Kauno apylinkės teismas 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu Vytauto Didžiojo kredito unijos ieškinį tenkino visiškai. Kauno apygardos teismas 2020 m. lapkričio 24 d. sprendimu Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą ieškinį atmeti.
31. Nagrinėjamoje civilinėje byloje nustatyta, kad ieškovas 2020 m. gegužės 6 d. pareiškė ieškinį atsakovei dėl 32 880 Eur vertės papildomų pajų priteisimo. Kauno apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 19 d. nutartimi ieškinį atmetė. Teismas nustatė, kad ieškovas neįrodė, jog 2019 m. rudenį buvo sudaryti trečiojo asmens 32 880 Eur vertės papildomų pajų perdavimo ieškovui sandoriai, t. y. ieškovas neįrodė, jog buvo įgijęs nuosavybės teises į trečiojo asmens 32 880 Eur vertės papildomus pajus. Be to, ieškovas taip pat neįrodė, kad 2019 m. rudenį už nurodytus papildomus pajus sumokėjo trečiajam asmeniui. Kauno apygardos teismas 2021 m. balandžio 12 d. nutartimi panaikino Kauno apylinkės teismo sprendimą ir grąžino bylą nagrinėti iš naujo dėl bylą nagrinėjusio teisėjo šališkumo ([CPK 329 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktas).
32. Teisėjų kolegija nusprendžia, kad byloje nustatytos aplinkybės nesudaro pagrindo spęsti dėl bylą nagrinėjusio Kauno apylinkės teismo teisėjo šališkumo, nes teisėjo nagrinėti teisės ir fakto klausimai civilinėse bylose buvo skirtingi, o nustatytų faktinių aplinkybių vertinimas, atliktas pirmoje byloje, nebuvo susijęs su vėliau nagrinėta civiline byla.
33. Pirmą, civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) ir nagrinėjamoje civilinėje byloje kilusių ginčų dalykas ir pagrindas yra skirtingi. Civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) ieškovė pareiškė konkretų reikalavimą dėl 1800 Eur Kredito sutarties administravimo mokesčio, penkių procentų dydžio metinių palūkanų, kylančių iš Kredito sutarties nevykdymo, t. y. ginčo dalykas buvo reikalavimas sumokėti Kredito sutarties administravimo mokestį. Tačiau nagrinėjamoje civilinėje byloje ieškovas ieškinį atsakovei pareiškė dėl 32 880 Eur vertės papildomų pajų priteisimo iš atsakovės, kuriuos, ieškovo teigimu, atsakovė pasisavino, t. y. ginčo dalykas yra ieškovo nuosavybės teisės apsauga. Atitinkamai civilinėse bylose buvo nagrinėjami skirtingi fakto klausimai, susiję su atskiru ginčo dalyku. Nustatyti šių dviejų civilinių bylų ginčo dalykai ir pagrindai skiriasi, todėl negalima daryti išvados, kad Kauno apylinkės teismo teisėjas išnagrinėjo bylas, kurios yra iš esmės susijusios.
34. Antra, abejonės dėl teisėjo šališkumo ieškovas nurodė tik apeliaciniame skunde (nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme 2020 m.

birželio 8 d., 2020 m. rugsėjo 18 d., 2020 m. spalio 30 d. teismo posėdžių metu ieškovas nušalinimo teisėjui nereikšė). Ši aplinkybė taip pat rodo, kad bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu ieškovas neturėjo abejonių dėl bylą nagrinėjusio teisėjo nešališkumo.

35. Trečia, nagrinėjamoje civilinėje byloje Kauno apylinkės teismas 2020 m. lapkričio 19 d. nutartimi atmetė ieškovo ieškinį. Tačiau civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) Kauno apygardos teismas 2020 m. lapkričio 24 d. sprendimu Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą (kuriuo ieškovės Vytauto Didžiojo kredito unijos ieškinys tenkintas) panaikino ir priėmė naują sprendimą ieškinį atmesti. Tai reiškia, kad kai nagrinėjamoje civilinėje byloje Kauno apylinkės teismo teisėjas išnagrinėjo bylą ir priėmė sprendimą ieškovo ieškinį atmesti, civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) apeliacinės instancijos teismas dar nebuvo išnagrinėjęs apeliacinio skundo dėl Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo. Ši aplinkybė taip pat paneigia abejones dėl galimo Kauno apylinkės teismo teisėjo šališkumo.
36. Apibendrintai teisėjų kolegija nusprendžia, kad apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, jog bylą nagrinėjęs pirmosios instancijos teismo teisėjas buvo šališkas. Byloje nustatytos aplinkybės leidžia teigti, kad civilinėje byloje [Nr. e2-12834-840/2020](#) ir nagrinėjamoje civilinėje byloje buvo nagrinėjami skirtingi teisės ir fakto klausimai, šalys bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu abejonių dėl teisėjo nešališkumo neįsireiškė. Todėl apeliacinės instancijos teismas neteisingai nusprendė, kad bylą nagrinėjęs pirmosios instancijos teismas buvo šališkas.

Dėl bylos procesinės baigties

37. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumo, netinkamai aiškino ir taikė [CPK 329 straipsnio](#) 1 dalies 1 punkto nuostatas, nepagrįstai panaikino sprendimą dėl absoliutaus jo negaliojimo pagrindo, todėl priėmė neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą. Tai yra pagrindas panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ir bylą grąžinti nagrinėti apeliacinės instancijos teismui iš naujo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

38. Atsakovė Vytauto Didžiojo kredito unija prašo priteisti bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą (1110,78 Eur). Kasaciniame teisme sprendimo dėl ginčo esmės nepriimta, todėl bylinėjimosi išlaidos, patirtos šiame teisme, nėra paskirstomos šioje proceso stadijoje.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Kauno apygardos teismo 2021 m. balandžio 12 d. nutartį panaikinti ir perduoti bylą nagrinėti apeliacinės instancijos teismui iš naujo. Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Virgilijus Grabinskas

Algirdas Taminskas

Dalia Vasarienė